

Staatssecretaris akkoord 15-11-2024 1

Aan
Staatssecretaris

nota

Kabinetsreactie verkenning naar juridische dilemma's bij
meervoudige nationaliteiten en stand van zaken
Ongewenste tweede nationaliteit

TER BESLISSING

Datum
08-10-2024

Onze referentie
2024

Opgesteld door

Uiterlijk bij
28 oktober 2024

Bijlage(n)
2

Aanleiding

- Naar aanleiding van de moties van het lid Belhaj (D66) c.s.¹ (zie toelichting) zet de Rijksoverheid in op het onderwerp ongewenste tweede nationaliteit.
- Het handelingsperspectief van de Rijksoverheid om Nederlanders te helpen afstand te doen van hun ongewenste tweede nationaliteit is zeer beperkt gezien dit raakt aan nationaliteitsrecht van andere soevereine landen.
- Recent heeft SZW, coördinerend departement op dit onderwerp, een verkenning laten uitvoeren naar juridische dilemma's bij het hebben van meervoudige nationaliteiten (bijlage 1). Hiermee wordt uitvoering gegeven aan één van de actielijnen die volgde uit de uitvoering van één van de moties.
- In deze nota wordt uw akkoord gevraagd op de publicatie van deze verkenning en bijbehorende kabinetsreactie (zie bijlage 2). Verder wordt in deze nota de stand van zaken van het onderwerp 'ongewenste tweede nationaliteit' met u gedeeld.

Geadviseerd besluit

- 1) U wordt geadviseerd akkoord te gaan met publicatie van de verkenning 'Onderzoek juridische dilemma's meervoudige nationaliteiten', zie bijlage 1.
- 2) U wordt geadviseerd akkoord te gaan met de kabinetsreactie, deze zal mede namens SRB en MBZ worden verzonden, zie bijlage 2.

Kernpunten

Kernpunt 1: Hoofdpunten verkenning juridische dilemma's

- De verkenning opgesteld door onderzoeksbureau Panteia biedt aan de hand van domeinen en rechtsgebieden een overzicht van mogelijke juridische dilemma's die Nederlanders met een meervoudige nationaliteit kunnen ervaren. De verkenning draagt bij aan het vergroten van bewustwording en aan inzichten in het maatschappelijk debat over het hebben van een (ongewenste) tweede nationaliteit.
- In de verkenning komt naar voren dat dit thema niet breed lijkt te spelen in de samenleving, maar wel impact heeft op individuen in de samenleving.
 - Ter illustratie, individuele belemmeringen richten zich bijvoorbeeld op het feit dat een echtscheiding in andere landen dan Nederland anders geregeld kan zijn en dit negatieve gevolgen kan hebben zoals het dubbel betalen van alimentatie, het overnemen van de achternaam

¹ Kamerstuk 35 475, nr. 6 t/m 9 vergaderjaar 2021

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Kabinetsreactie verkenning naar juridische dilemma's bij meervoudige nationaliteiten en stand van zaken Ongewenste tweede nationaliteit

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 15-11-2024 08:36:06
Staatssecretaris akkoord 15-11-2024

van de partner of het gezag over kinderen. Verder komt bijvoorbeeld naar voren dat individuen die pogen afstand te doen van hun andere nationaliteit (als dat mogelijk is) barrières opgelegd krijgen door het andere land, zoals geldboetes of de verplichting om hiervoor in te reizen, wat persoonlijke (veiligheids)risico's met zich mee kan brengen.

Datum
08-10-2024

Onze referentie
2024

- Ondersteuning van unieke gevallen lijkt vooral een kwestie van maatwerk. Hiervoor is vanuit de overheid consulaire bijstand beschikbaar als het gaat om belemmeringen tijdens het reizen of in het buitenland. Verder raakt het aan privaatrechtelijke zaken waar een rol weggelegd is voor juridische dienstverleners. SZW agendeert deze bevindingen, maar heeft hier binnen de eigen opgave geen nader handelingsperspectief op.
- Hoewel deze verkenning gericht was op dilemma's, benoemen respondenten ook de positieve kanten van het hebben van een meervoudige nationaliteit. Vanuit een maatschappelijk perspectief zouden zij graag zien dat de overheid meer de positieve aspecten van een meervoudige nationaliteit zou belichten. Het benadrukken dat 'anders zijn' iets positief is, kan helpen voorkomen dat mensen zich buitengesloten voelen.
- Voornaamste advies in de verkenning is de informatievoorziening over meervoudige nationaliteit te verbeteren. Hierbij ligt de behoefte vooral bij specifieke informatie, terwijl informatiekanalen als Rijksoverheid.nl en NederlandWereldwijd.nl slechts generieke informatie ontsluiten.

Kernpunt 2: Hoofdpunten van de kabinetsreactie

- De kabinetsreactie is opgesteld in afstemming met collega's van JenV en BZ.
- In de kabinetsreactie wordt nader ingegaan op de informatiekanalen van de Rijksoverheid, met daarin ook een specifieke toelichting op informatievoorziening richting Nederlanders in het buitenland.
- Verder blijven we als overheid in contact staan met de samenleving om verschillende perspectieven met betrekking tot verschillende maatschappelijke vraagstukken op te kunnen blijven halen en signalen te kunnen agenderen bij Rijkspartners.
- Ondanks dat in Europees verband momenteel onvoldoende animo lijkt te zijn voor het thema 'ongewenste tweede nationaliteit', blijft Nederland zich waar mogelijk en opportuun diplomatiek inzetten voor Nederlanders die een ongewenste tweede nationaliteit ervaren.
- Ten slotte wachten we de resultaten van een verdiepend onderzoek naar dubbele nationaliteit af (verwacht juni 2025). Dit onderzoek wordt uitgevoerd door Kennisplatform Inclusief Samenleven (KIS). Te zijner tijd zal worden gezien of de uitkomsten van dit onderzoek aanleiding geven tot aanpassing van het beleid.

Toelichting

Overzicht moties

Tijdens het notaoverleg van 4 februari 2021 zijn naar aanleiding van de initiatiefnota van lid Paternotte, "Bescherm Nederlanders met een ongewenste tweede nationaliteit" vier moties aangenomen:

1. De motie-Belhaj c.s. over hulp bij verzoeken tot afstand van de Marokkaanse nationaliteit (35475, nr. 6);
 - o In de Kamerbrief van 14 november 2022² worden gesprekken toegelicht, hierbij wordt uitvoering gegeven aan motie. Een uitvloeisel van deze

² Kamerstuk 35 475, nr 15

- gesprekken met de klankbordgroep, zijn de actielijnen, waarvan deze verkenning er een is.
2. De motie-Belhaj/Peters over onderzoek naar een Register Ongewenste Nationaliteit (35475, nr. 7);
 - o In de Kamerbrief van 14 november 2022 wordt toegelicht dat de mogelijkheden voor een register zijn verkend, dit is publiekrechtelijk niet mogelijk gebleken. De motie is in deze brief afgedaan door te richten op een privaatrechtelijk register, een dergelijk register kan de overheid ondersteunen als hiervoor een initiatief vanuit de maatschappij komt. Daarnaast is beschreven dat een register de onderliggende behoefte (inzicht in aard en omvang, vergroten van bewustwording en het faciliteren van dialoog) van de deelnemers niet kan vervullen.
 3. De motie-Belhaj c.s. over het onderzoek door de CAVV (35475, nr. 8);
 - o In de Kamerbrief van 9 mei 2022³ wordt deze motie afgedaan. Er is door het CAVV onderzoek afgerond, waar 21 februari 2022 een kabinetsreactie op is gepubliceerd.⁴
 4. De motie-Belhaj c.s. over overleg met de Belgische, Duitse en Franse regering (35475, nr. 9);
 - o In de Kamerbrief van 9 mei 2022 is deze motie afgedaan. Er zijn verschillende contacten geweest met deze landen, maar het onderwerp leeft niet in dezelfde mate en is er geen animo om gezamenlijk op te trekken.

Datum
08-10-2024

Onze referentie
2024

Status actielijnen 'ongewenste tweede nationaliteit' (uitwerking motie Kamerstuk 35475, nr. 6)

- Inmiddels zijn formeel alle moties afgedaan, maar lopen er nog acties die voortvloeien op de uitwerking van de motie die toeziet op het bieden van hulp bij verzoeken tot afstand doen van de Marokkaanse nationaliteit. Het handelingsperspectief dat de Rijksoverheid kan bieden, blijft zoals eerder benoemd zeer beperkt. Het kabinet heeft aangegeven langs vier actielijnen in te zetten op inzicht in aard en omvang, erkenning en bewustwording en het faciliteren van het maatschappelijk debat:
 - o Verkenning naar ervaringen van Nederlanders met een dubbele nationaliteit waarvan geen afstand gedaan kan worden (afgerond juli 2023)⁵;
 - o Verkenning naar juridische dilemma's bij meervoudige nationaliteiten (afgerond september 2024);
 - o Internationale inzet: In Europees verband heeft BZ het thema ongewenste tweede nationaliteit in het verleden meermaals geagendeerd. Echter is in Europees verband onvoldoende animo om het onderwerp te blijven agenderen.
 - o Verdiepend onderzoek naar de doorwerking van een dubbele nationaliteit (lopend, verwacht juni 2025).

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
------------	------	-------	------------

³ Kamerstuk 35 475, nr. 13

⁴ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2022/02/21/kamerbrief-inzake-kabinetsreactie-cavv-advies-nationaliteit>

⁵ [Rapportage Verkenning ervaringen en behoeften Nederlanders met een dubbele nationaliteit | Rapport | Rijksoverheid.nl](#)

1	Rapport Onderzoek juridische dilemma's meervoudige nationaliteit	Verzenden aan TK	
2	Kabinetsreactie Onderzoek juridische dilemma's meervoudige nationaliteiten	Verzenden aan TK	

Datum
08-10-2024

Onze referentie
2024